

TEISĖJŲ ETIKOS IR DRAUSMĖS KOMISIJA

SPRENDIMAS IŠKELTI DRAUSMĖS BYLĄ TEISĖJAI S. B.

2017 m. balandžio 14 d. Nr. 18 P-3

Vilnius

Teisėjų etikos ir drausmės komisija, dalyvaujant Aurelijui Gutauskui (pirmininkas), Gintautui Būgai (pranešėjas), Tomui Janeliūnui ir Antanui Šenavičiui, sekretoriaujant Nacionalinės teismų administracijos Administravimo skyriaus vyriausiajai specialistei Aurelijai Pauliukaitei, Nacionalinės teismų administracijos patalpose išnagrinėjusi Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininkės L. B. teikimą dėl drausmės bylos iškelimo Vilniaus miesto apylinkės teismo teisėjai S. B., susipažinusi su medžiaga,

n u s t a t ė :

Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininkė L. B. (toliau – ir Teismo pirmininkė) kreipėsi į Teisėjų etikos ir drausmės komisiją (toliau – ir Komisija), prašydama iškelti drausmės bylą Vilniaus miesto apylinkės teismo teisėjai S. B. už Teisėjų etikos kodekse nustatytų padarumo, pavyzdingumo ir pareigingumo principų pažeidimą bei aiškiai nekompetentingą teisėjos pareigų atlikimą, taip kenkiant teismo autoritetui. Teikime dėl drausmės bylos iškelimo paaiškina, kad dėl teisėjos S. B. etikos reikalavimų pažeidimo ir nekorektiško elgesio su teisėja atsisako dirbti tiek teismo posėdžių sekretoriai, tiek teisėjų padėjėjai. Teismo administracija ne kartą keitė su teisėja dirbantį personalą, sistemingai siekė išsiaiškinti problemas, ieškojo jų sprendimo būdų (teisėja, administracijai pasiūlius, jai sutikus, perkelta į atskirą kabinetą nuo posėdžių sekretorės ir padėjėjos), bet jų rasti nepavyko dėl teisėjos ydingo supratimo apie darbinę veiklą, statusą, savo asmeniui suteikiant svarbą ir nevertinant bei menkinant kitus darbuotojus, juos įvardijant „aptarnaujančiu personalu“. Nuolat keičiant teismo posėdžių sekretores, priežastys buvo tos pačios: teisėjos nekorektiškas elgesys, konfliktinės situacijos, teisėjo darbinių funkcijų perkėlimas ant teismo personalo pečių. Teisėja yra išreiškusi reikalavimą, kad jai skiriamas posėdžių sekretorius būtų įgijęs teisinį išsilavinimą, kadangi „šis aptarnaujantis personalas“ privalo pasakyti teisėjai, kokius procesinius veiksmus reikėtų atlikti. Nors teisėjai ne kartą buvo aiškinta, kad visus procesinius sprendimus priima teisėjas, o teismo posėdžių sekretorės ir teisėjo padėjėjai atlieka teisėjo pavedimus, teisėja supranta priešingai, pvz., pavaduojančiai teismo posėdžių sekretorei paklausus, kaip elgtis su gražintais neįteiktais procesiniais dokumentais, teisėja atsakiusi, kad „man nerūpi, daryk kaip nori, gali nieko nedaryti“, taigi teismo posėdžių sekretorei perkeliama pareiga pasakyti, kokį procesinį sprendimą priimti.

Teismo pirmininkė teikime akcentuoja, kad per ketverius metus teisėjai S. B. buvo pakeisti keturi teisėjų padėjėjai ir šešios teismo posėdžių sekretorės. Atskirais laikotarpiais buvo skiriami dirbti pavaduojantys teismo posėdžių sekretoriai ir teisėjo padėjėjai, kadangi dėl nuolatinės emocinės įtampos teismo personalas atsisako dirbti su teisėja. Tokią situaciją patvirtino ir atsakinga už pavadavimų skyrimą teisėjams teismo darbuotoja, kuri savo tarnybiniame pranešime nurodė, kad dauguma teismo posėdžių sekretorių ir teisėjų padėjėjų neigiamai atsiliepia apie teisėją S. B., kai kuriais atvejais ir atsisako su ja dirbti, nes, pasak darbuotojų, teisėja juos žemina, įžeidinėja, reikalauja atlikti tam tikrus procesinius veiksmus, kurie įstatymu yra priskirti pačiai teisėjai. Teikime nurodoma, kad 2013 m. viena teismo posėdžių sekretorė, išeidama iš darbo savo noru, pateikė tarnybinį pranešimą dėl teisėjos S. B. elgesio ir darbo specifikos, paaiškindama, kad darbo

laikas buvo labai sunkus emociškai, nes nuolat tvyrojo įtampa, labai dažnai teisėja tiesiog nekalbėdavo arba reikšdavo nepagrįstas pretenzijas, užduodavo neįvykdomas ir netikslingas užduotis, pati negalėdama paaiškinti prašymo tikslo, su darbuotojais bendravo šaltai, arogantiškai, pripažindama tik savo nuomonę (pasakius savo nuomonę, teisėja atsakydavo: „o tu nesikišk“, „prikašk liežuvį“, „pasuk propelerį“), dažnai pabrėždama, kad nei sekretorės, nei padėjėjos jai nereikia. Teikime taip pat pažymima, kad viena teisėjo padėjėja 2013 m. paprašė ją paskirti dirbti su kitu teisėju, nes, kaip ji pati nurodė, su teisėja S. B. negali kartu produktyviai dirbti, kardinaliai skiriasi jų požiūriai į darbą, negali rasti bendros nuomonės su teisėja diskutuojant teisiniais klausimais. 2014–2015 m. darbuotojai, priskirti dirbti su teisėja S. B., neteikė tarnybinių pranešimų, tačiau korektiškai teismo administracijos prašydavo priskirti juos dirbti su kitais teisėjais, nurodydami, jog su teisėja S. B. labai skiriasi požiūriai į darbą, darbo organizavimo supratimas, o darbo procesą įtakoja teisėjos nuotaikų kaita. Teisėjai S. B. pateikus tarnybinius pranešimus apie netinkamai pareigas atliekančius teismo darbuotojus ir atliekant tarnybinius patikrinimus, darbuotojai paaiškinimuose nurodė, kad nesusipratimai yra sąlygoti netinkamo pačios teisėjos elgesio su jais. 2016-08-29 parengtame teisėjo padėjėjos J. G. paaiškiniame nurodoma, kad ją paskyrus dirbti su teisėja S. B., teisėja iš karto paklausė, kiek laiko padėjėja dirba teisme. Nurodžius, kad 2–3 mėnesius, teisėja pasakė, kad jai nereikia, jog padėjėja padėtų, nes ji nieko nemokanti, o teisėja neturi laiko padėjėjai aiškinti, ką ir kaip reikia dirbti. Padėjėjai dar kartą pasiteiravus, kokia pagalba jai yra reikalinga, teisėja nurodė, kad vien tokių klausimų kėlimas parodo jos negebėjimą ir nemokėjimą dirbti. 2016-11-28 teisėjo padėjėja K. V. pateiktame paaiškiniame į teisėjos S. B. tarnybinių pranešimą nurodė, kad su teisėja dirbo tik savaitę, tačiau teisėja jau pirmą dieną pasidomėjo, kokia padėjėjos darbo patirtis, ir įvertinus ją pareiškė, kad „tai yra tas pats kas nieko“ (nors teisme dirba nuo 2007 metų). Teisėja pasakė, kad padėjėja turės spręsti visus su bylų nagrinėjimu susijusius klausimus, parodyti, kur teisėjai reikia pasirašyti, uždėti rezoliuciją ir paaiškinti, ką toliau daryti su byla. Teisėja padėjėjai akcentavo, kad svarbiausia rašyti teismo įsakymus, leidimus, priimti bylas, rašyti tuos projektus dėl bylų, kuriomis domisi šalys, o visa kita gali palaukti, tačiau už procesinių terminų praleidimą bus atsakinga padėjėja, teisėja jai konsultacijų padėjėjai neteiks. 2017-01-17 teisėjo padėjėja A. P. pateikė tarnybinių pranešimą apie nekorektišką teisėjos S. B. elgesį, ir nurodė, kad teisėja pokalbio su ja metu, išdidžiai, ne kartą pabrėždama, kad ji teisėja, padėjėją žemino, menkino, išvadino tokiais žodžiais kaip „*žalia*“, „*dub dubom*“ ir pan. Teisėja kalbėjo šiurkščiai, pakeltu tonu, moralizavo, išsakė iš anksto suformuotą, nepagrįstą, neigiamą nuomonę apie padėjėjos būsimo darbo kokybę (padėjėjos visiškai nepažinojo), kalbėjo monologu, neleisdama įsiterpti. 2017-01-26 gautas teismo posėdžių sekretorės J. G., tuo metu dirbusios su teisėja S. B., prašymas paskirti ją dirbti su kita teisėja. Išsiaiškinta, kad teismo posėdžių sekretorė tikėjosi iš teisėjos konkrečių atsakymų iškilus tam tikriems klausimams, tačiau teisėja neatsakydavo į juos, nukreipdavo konsultuotis pas kitas sekretores, net ir tais atvejais, kai tai nebuvo sekretoriaus kompetencija. Teisėja skirdavo ne teismo posėdžių sekretoriui priskirtas funkcijas (pvz., gavus naujus ieškinius, išsiaiškinti reikalavimo esmę, nustatyti, ar yra prašymas dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo ir kt.). Teismo posėdžių sekretorė pabrėžė, kad buvo juntama nuolatinė emocinė įtampa, būdavo dienų, kai teisėja iš viso nesikalbėjo su teismo personalu.

Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininkės teikime nurodoma, kad siekiant patikrinti teisėjos S. B. elgesį su proceso dalyviais bei vedamo proceso kokybę, buvo išklaustyti atsitiktinai parinkti teisėjos vedamų teismo posėdžių garso įrašai ir nustatyta, kad teisėja vadovauja procesui nesilaikydama civilinio proceso nuostatų, vilkina procesą, protokolines nutartis priimama be teisinės argumentacijos, nesilaikydama profesinės etikos moralizuoja byloje dalyvaujančius asmenis, procesui vadovauja pernelyg buitine kalba:

- civilinėje byloje Nr. e2-907-833/2017 buvo paskirti trys parengiamieji teismo posėdžiai, kuriuose procesas vyko nenuosekliai, nesilaikant proceso normų. 2016-08-08 posėdyje teisėjos pirmininkavimas vertintinas kritiškai dėl įrodinėjimo pareigos paskirstymo ir įrodymų rinkimo netinkamumo, netinkamo bendravimo su šalių atstovais; 2016-10-03 parengiamajame posėdyje teisėja, pažeisdama proceso tvarką (reikšti prašymus teismo posėdžio metu), išsiaiškino pareigą advokatui kreiptis į teismą raštu, buvo nenuosekli, nes atsakovo atstovei paprieštaravus, jog prašomi išreikalauti įrodymai nėra susiję su bylos dalyku, teisėja pakeitė nuomonę ir sutiko, jog nepriims

jokių papildomų įrodymų iš ieškovo; 2016-12-14 parengiamasis teismo posėdis truko 40 minučių, tačiau nebuvo atlikti jokie realūs pasirengimo bylai procesiniai veiksmai ir paskirtas ketvirtas parengiamasis teismo posėdis, taip pažeidžiant ne tik Civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 229 straipsnyje nustatytą parengiamųjų teismo posėdžių skaičių, bet ir vilkinant bylos nagrinėjimą.

- iš įrašo civilinėje byloje Nr. 2-651-833/2017 girdėti, kad teisėja nesusipažinusi su nagrinėjama byla, susierzinusi tonu bendrauja su šalies atstovu; ieškovės atstovei pateikus prašymą dėl liudytojų iškvietimo ir paaiškinus, kokias aplinkybes jie paliudys, teisėja moralizavo, kad „teismas nėra pageidavimų pildymas“, ir tik tuo atveju, kai nėra rašytinių įrodymų, yra kviečiami liudytojai – tai vertintina kaip esminis procesinių normų nesupratimas.

- civilinėje byloje Nr. e2-1241-833/2017 2016-12-14 vykusiame parengiamajame posėdyje atsakovo atstovui teisėja išaiškino, kad su prašymu išreikalauti įrodymus reikia kreiptis į teismą žodžiu, kadangi vyksta žodinis procesas, nors kitoje byloje dėl prašymų teikimo tvarkos aiškino priešingai – liepė kreiptis raštu. Teisėja, nepaisydama proceso koncentracijos ir ekonomiškumo, išaiškino šalies atstovui, kad netikslinga nustatyti terminą įrodymams pateikti, pasisakydama: „ar reikia advokatu nustatyti terminą, nes advokatai ir taip juos žino bei visada pateikia“; vėliau nurodė juos pateikti iki kito parengiamojo posėdžio pradžios, o tai sudaro prielaidas atidėti ir kitą posėdį, nes su naujai pateiktas įrodymais nebus susipažinusi priešinga šalis.

- civilinėje byloje Nr. 2-438-833/2017 dėl skolos priteisimo (ieškinys teisme gautas 2015-03-25) įvertinus proceso eigą, teisėjos pirmininkavimas procesui laikytinas netinkamu dėl šalies atstovo moralizavimo: teisėja pasisako, jog „teismas kontroliuoja, skolą skolininkas dengia, todėl ginčo nėra, o jei ieškovui patinka bylinėtis, tai tegul“, bylos vilkinimo, paskiriant 7 parengiamąjį teismo posėdį ir neatliekant jokių pasirengimo bylai procesinių veiksmų.

- civilinėje byloje Nr. e2-883-833/2017 (ieškinys teisme gautas 2016-04-18), vyko du parengiamieji teismo posėdžiai, pereita prie bylos nagrinėjimo iš esmės, tačiau 2017-03-01, t. y. praėjus beveik metams nuo ieškinio gavimo teisme, teismo posėdyje aiškiai suprantama, kad teisėja ne tik nepasirengusi posėdžiui, bet ir klausdama šalių „ar mes nagrinėsime bylą iš esmės?“ perduoda posėdžio vedimą šaliai, ir tik po šalies replikos, kad praėjusiame teismo posėdyje buvo pereita prie bylos nagrinėjimo iš esmės, pradedamas nagrinėjimas. Po liudytojų apklausos teisėja moralizuoja, kad „buvo daug kalbama, bet iš esmės nieko naudingo ginčui išspręsti“, „teismas neišgirdo to, kas reikalinga jam“, grįžta prie pasirengimo stadijos, reikalaujant nurodyti įrodymus, kuriais grindžiamas reikalavimas, t. y. „padirbėti prie ieškinio“.

- 2017-03-20 posėdyje civilinėje byloje Nr. e2YT-7216-833/2017 akivaizdu, kad teisėja nepasirengusi bylos nagrinėjimui, nesusipažinusi su pareiškimu, kuriame aiškiai suformuotas reikalavimas bei juridinio fakto nustatymo tikslas, ir nors pareiškimas dėl juridinio fakto nustatymo priimtas teismo žinion, teismo posėdyje teisėja, išsakydama bendro pobūdžio pasvarstymus, jog „nieko neįmanoma suprasti“, neleidžia advokatu kalbėti, pasisako dėl pareiškimo trūkumų, jų konkrečiai neįvardydama „kažkaip reikia tikslinti, pasiskaitykit iš tikrųjų...“. Teismo posėdis atidedamas dėl to, kad teisėja priims nutartį dėl trūkumų šalinimo, nors šis procesinis veiksmas turėjo būti atliekamas pareiškimo priėmimo stadijoje.

Teismo pirmininkė teikime taip pat nurodo, kad vykdant teisėjos S. B. administracinės veiklos kontrolę, buvo atliktas pakartotinis nagrinėjamų bylų patikrinimas (pirminis patikrinimas buvo atliktas 2016 m. rugsėjo mėnesį, kurio metu buvo konstatuoti procesinės veiklos pažeidimai ir nurodyta iki 2016 m. gruodžio mėnesio juos ištaisyti). Nustatyta, kad teisėja dažnai praleidžia įstatymo nustatytus terminus procesiniams veiksams atlikti, beveik visuomet vėluoja paskirti byloje parengiamuosius teismo posėdžius, t. y. situacija nuo 2016 m. rugsėjo mėn. patikrinimo nėra pasikeitusi. Toks nuolat ir ilgą laiką pasikartojantis procesinių terminų praleidimas negali būti pateisinamas jokiais objektyviomis priežastimis. Tikrinimo metu teisėja turėjo didžiausią neišnagrinėtą bylų likutį teisme. Teisėja beveik niekuomet nesilaiko CPK 228 straipsnio 2 dalies, 229 straipsnio nustatytų terminų paskirti parengiamuosius teismo posėdžius, jų bylose dažnai skiria daugiau nei du. Tiek parengiamieji, tiek teismo posėdžiai bylose skiriami ypač dideliais laiko tarpais, nors teisėjos S. B. žodinio proceso tvarka nagrinėjamų bylų tvarkaraštis nėra labiau įtemptas nei bet kurio kito Vilniaus miesto apylinkės teismo teisėjo. Patikrinimo metu pastebėta, kad kai kuriais atvejais teisėja nesprendžia procesinių dokumentų priėmimo klausimų, t. y. bylose nėra

priimta nei rezoliucijos, nei nutarties. Kai kuriais atvejais bylose nėra procesinių sprendimų dėl posėdžių paskyrimo, nors į juos byloje dalyvaujantys asmenys yra pakviečiami šaukimais. Elektroninėse bylose ypač dažnai nesutampa procesinio dokumento data su data, kurią teisėja tą dokumentą pasirašo elektroniniu parašu. Ši aplinkybė, taip pat teisėjos 2016 m. lapkričio 20, 25 ir 29 d. sudėtos elektroninės rezoliucijos, kuriomis priimti įvairūs procesiniai dokumentai (kai kuriais atvejais ir ieškiniai, kurie prieš keletą mėnesių išsiųsti kitiems proceso dalyviams atsiliepimams pateikti), rodo visišką teisėjos nesupratimą apie priimamų procesinių sprendimų reikšmę ir jų paskirtį. Patikrinimo akte daroma išvada, kad teisėjos turimas didelis neišnagrinėtų bylų skaičius, kaip ir dažnas procesinių terminų pažeidimas, yra sąlygoti akivaizdžiai aplaidaus teisėjos pareigų atlikimo, netinkamo darbo organizavimo, paskirtų padėjėjų ir teismo posėdžių sekretorių darbo nekoordinavimo ir nekontroliavimo.

Teisėja S. B. rašytiniame paaiškinime Komisijai nurodo, kad nesutinka su teikime nurodytais teiginiais, jog darbinėje veikloje nesielgia korektiškai, mandagiai ir garbingai. Teisėja mano, kad išvados yra padarytos piktavališkų, šmeižiančių paskalų pagrindu, ji niekada nėra žeminusi ar menkinusi nė vieno žmogaus, su visais bendrauja mandagiai ir korektiškai. Teisėja teigia, kad suinteresuotų asmenų, siekiančių suvesti vienokias ar kitokias sąskaitas, skundai ir apkalbos nėra patikimi ir solidūs įrodymai, be to, prašo taikyti senatį, nurodydama, kad 2013 metų įvykiai negali būti vertinimo objektas.

Teisėja S. B. paaiškina, kad nei 2014 metais, nei 2015 metais, nė vienas iš teismo darbuotojų nėra pateikęs tarnybinio pranešimo dėl jos, kaip darbo vadovės, elgesio. Šiuos du metus sėkmingai dirbo su kvalifikuotais ir darbščiais darbuotojais, kurie tęsė karjerą aukštesnėse pareigose ar išėjo dekretinių atostogų. Paaiškina, kad su teisėjo padėjėja A. P. nedirbo nė vienas Baudžiamųjų bylų skyriaus teisėjas, todėl teismo vadovė nutarė pakeisti šios padėjėjos kvalifikaciją ir paskirti ją dirbti su ja rengiant projektus civilinėse bylose. S. B. teigia, kad padėjėja pati tiek jai, tiek teismo vadovei paaiškino, kad civilinės teisės nuostatas ji yra senai pamiršusi ir bus sunku, yra sakiusi, kad civilinės bylos jai nelabai patinka, ji norinti likti Baudžiamųjų bylų skyriuje. Parengus kelis projektus, buvo akivaizdu, kad padėjėja savarankiškai dirbti nesugebės, reikės ją mokyti. Teisėja nurodo, kad yra išmokiusi dirbti ne vieną darbuotoją, todėl žino, kad tai darbas, kuris atitrauks ją nuo tiesioginių pareigų, taigi atsisakė, kad padėjėja būtų paskirta nuolatiniam darbui. Darbuotojos atžvilgiu nevartojo tų posakių, kurie yra nurodyti jos skunde. S. B. taip pat paaiškina, kad nesusiklostė darbo santykiai ir su sekretore J. G.: procesiniai dokumentai nebuvo siunčiami šalims po kelias savaites, šalių procesiniai skundai buvo pateikiami praėjus 3–4 dienoms po to, kai sekretorė dokumentus atsinešdavo iš raštinių, šalims nebuvo išsiunčiami šaukimai į teismo posėdžius, dėl to ne vieną posėdį reikėjo atidėti; buvo atvejis, kai reikėjo eiti į posėdį neturint bylos, nes sekretorė negalėjo jos surasti, o kitą dieną išaiškėdavo, kad sekretorė ją įsidėjo į kitą stalčių ir pamiršo. Teisėja teigia, kad 2016-11-25 parašė tarnybinį pranešimą, kuriuo atsisakė dirbti su teisėjo padėjėja K. V., nurodžiusi, kad darbuotoja atsisako atlikti pavestas užduotis, motyvuodama tuo, kad per tris metus yra visiškai pamiršusi įstatymus, be to, šis darbas, anot jos, nėra patrauklus, kabinete esą vyrauja chaosas, nes nėra sekretorės, krūvis didelis ir pan. Teisėja teigia bandžiusi padėti (kreipėsi į Personalo skyrių, kad būtų paskirtas pagalbininkas), tačiau padėjėja nesistengė, darbai kaupėsi, o jai kontroliuojant darbinį procesą, padėjėja pradėdavo su ja kalbėti pakeltu tonu.

Teisėja S. B. pažymi, kad ji, kaip darbo vadovė, yra reikli ir principinga, nuolat prižiūri ir kontroliuoja, kad bylos būtų tinkamai tvarkomos, sklandžiai vyktų posėdžiai, būtų laiku išsiunčiami procesiniai dokumentai. Ji, kaip darbo vadovė, ne visus su ja dirbusius darbuotojus įvertindavo gerai, buvo atvejų, kai reikėjo surašyti ir neigiamus vertinimus, rašyti tarnybinius pranešimus (kolektyve dialogas nepraktikuojamas, reikalaujama rašyti skundus ir dėl to vyrauja įtampa, vieni kitų bijo). Nepaisant to, didžioji personalo dauguma yra darbštūs, geranoriški, mandagūs darbuotojai (jau antrą mėnesį dirba su darbščia ir kvalifikuota padėjėja, su kuria yra puikūs darbiniai santykiai; kiekvieną dieną ateina padėti paskirta pavaduojantis sekretorė, jos nuolat keičiasi, bet visos yra labai geranoriškos).

Teisėja S. B. sutinka, kad ne visada pakanka dviejų parengiamųjų posėdžių bylai išnagrinėti, šalys teikia papildomus įrodymus, priešiškinis, įvairius prašymus, kurie koreguoja proceso eigą ir trukmę. Teismo posėdžiuose dažnai vyksta įtemptas analitinis darbas, jos požiūris į

bylų nagrinėjimą teismo posėdžiuose nėra formalus, daug pastangų deda šalių taikai atkurti. Dirbant intensyvią protinę darbą, ne visada pasiseka gludinti frazes, nes prioritetas – tiesos nustatymas byloje, ginčo esmės atskleidimas. Mano, kad nebuvo nė vieno atvejo, kai būtų moralizavusi proceso dalyvius, labai stengiasi to išvengti, nes supranta, kad tai nėra gerai. Teismo posėdžiuose jai taip pat labai svarbu, kad žmonės kuo geriau suprastų ginčo esmę, teismo argumentus, ypač, jeigu jie yra ne teisininkai, ar garbaus amžiaus asmenys, todėl stengiasi kalbėti jiems suprantamai.

Teisėja sutinka, kad kartais yra daromi procesinių terminų pažeidimai, ypač vasarą, kai didžioji dauguma atostogauja ir kiekvieną dieną būna skiriama po 12 naujų ieškinių. Taip pat pažymi, kad 90 procentų bylų yra elektroninės, visi teisėjai susiduria su viena didžiausių problemų – teismų informacinė sistema „LITEKO“ nuolat stringa ir tai labai apsunkina darbą.

Teisėja S. B. atkreipia dėmesį, kad jau vienerius metus dirba be nuolatinės sekretorės, nes jų teisme trūksta. Dėl to yra priversta atlikti ir ne jai priklausantį darbą, kuris atima labai daug darbo laiko (rūšiuoja šaukimų šakneles, ieško dokumentų, rūpinasi jų persiuntimu, viešu paskelbimu ir pan.), kadangi pavaduojančios sekretorės atlieka tik neatidėliotinus darbus. Per visą darbinę veiklą nebuvo nė vieno atvejo, kai būtų konstatuotas bylos vilkinimas (šiuo metu daugiau kaip metus yra nagrinėjamos 6 bylos, kurios yra sustabdytos dėl CPK nustatytų priežasčių). Teisėja akcentuoja, kad dalis darbuotojų, emocijų įkarštyje, pasirodžius žiniasklaidos straipsniams, nutarė atsisakyti su ja dirbti, nors didžioji dauguma iš pasirašiusiųjų niekuomet ir nėra su ja dirbę, tačiau teisme yra ir daug darbuotojų, kurie nori su ja dirbti. Patikina, kad kiekvieną dieną darbas vyksta sklandžiai ir taikiai, jokių trikdžių nėra, suplanuoti posėdžiai vyksta, procesiniai dokumentai siunčiami, vyrauja darbinė nuotaika.

Komisijos posėdyje teisėja S. B. nedalyvavo, pateikė prašymą nagrinėti teikimą jai nedalyvaujant, kadangi atvykti į Komisijos posėdį negali dėl iš anksto paskirtų teismo posėdžių byloje.

Teisėjų etikos ir drausmės komisija

konstatuoja:

Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininkės teikimas tenkintinas – Vilniaus miesto apylinkės teismo teisėjai S. B. iškeltina drausmės byla.

Teisėjas privalo laikytis Lietuvos Respublikos Konstitucijos ir kitų įstatymų, vykdyti teisėjų etikos taisyklių reikalavimus (Lietuvos Respublikos teismų įstatymo (toliau – Teismų įstatymas) 43 str. 1 d.). Teisėjas už šių pareigų nevykdymą gali būti traukiamas drausminėn atsakomybėn. Teisėjų etikos ir drausmės komisija iškelia teisėjui drausmės bylą, kai teisėjo veiksmuose nustato nusižengimų, numatytų Teismų įstatymo 83 straipsnio 2 dalyje, požymių. Teisėjas gali atsakyti drausmine tvarka trimis atvejais: už teisėjo vardą žeminantį poelgį, už kitų Teisėjų etikos kodekso reikalavimų pažeidimą ir už įstatymuose numatytų teisėjų darbinės ar politinės veiklos apribojimų nesilaikymą. Šio straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad teisėjo vardą žeminantis poelgis – tai su teisėjo garbe nesuderinamas ir Teisėjų etikos kodekso reikalavimų neatitinkantis poelgis, kuriuo pažeminamas teisėjo vardas bei kenkiama teismo autoritetui. Teisėjo vardą žeminančiu poelgiu taip pat pripažįstamas bet koks pareiginis nusižengimas – aiškiai aplaidus konkrečios teisėjo pareigos atlikimas arba jos neatlikimas be pateisinamos priežasties.

Teisėjų etikos ir drausmės komisija, spręsdama, ar teisėjos S. B. veiksmuose nėra drausminės atsakomybės pagrindų požymių, vertins, ar yra pagrindas pripažinti, jog teisėja nepagarbiai, nekorektiškai ir nemandagiai bendravo su teismo personalu bei akivaizdžiai aplaidžiai atliko teisėjo pareigas (nesilaikė proceso įstatymų reikalavimų, netinkamai organizavo darbą ir kt.).

Dėl bendravimo su teismo personalu

Vadovaudamasis Teisėjų etikos kodekse įtvirtintais pagarbos žmogui, padorumo, pavyzdingumo principais, teisėjas, be kita ko, privalo gerbti žmogų, jo teises ir laisves (Teisėjų etikos kodekso 6 str. 1 p.); būti nepriekaištingos reputacijos ir ją saugoti, darbinėje ir kitoje viešojoje veikloje bei privačiame gyvenime elgtis sąžiningai, korektiškai, mandagiai, garbingai;

netoleruoti asmens įžeidinėjimo ar žeminimo; nemenkinti kitų bendradarbių darbo, elgtis su jais bei kitais asmenimis pagarbiai, spręsti konfliktines situacijas taikiai ir mandagiai, nereikšti niekam paniekos, neįžeidinėti, neplūsti, nevertoti smurto (Teisėjų etikos kodekso 13 str. 1, 3–5 p.), profesinėje veikloje ir privačiame gyvenime savo elgesiu, kalba, drausme, išvaizda rodyti pavyzdį, laikantis visuotinai pripažintų moralės normų ir etikos reikalavimų nežeminti teisėjo vardo; saugoti savo profesijos garbę ir prestižą (Teisėjų etikos kodekso 14 str. 1–2 p.).

Teisėjų etikos ir drausmės komisija pažymi, kad teisėjui yra keliami aukštesni elgesio standartai nei kitiems asmenims. Tiek eidamas tiesiogines pareigas, tiek laisvu nuo pareigų atlikimo metu jis turi vadovautis Teisėjų etikos kodekse įtvirtintais pagarbos žmogui, pavyzdingumo, pareigingumo principais, laikytis Kodekse nustatytų teisėjų etikos taisyklių. Kiekvienas teisėjas turi būti nepriekaištingos reputacijos, o tai, be kita ko, reiškia, kad teisėjas turi elgtis mandagiai, korektiškai, padoriai, pavyzdingai. Teisėjas net ir sudėtingose, konfliktinėse situacijose turi išlaikyti kantrybę, bendrauti mandagiai, dalykiškai, nevertoti žodžių ar formuluočių, dėl kurių gali kilti tam tikrų interpretacijų, dviprasmybių, taip pat vengti žargonų, paniekinamų žodžių ir posakių, ypač tuo atveju, kai kalbama apie konkrečius asmenis. Teisėjas visose situacijose turi elgtis ir kalbėti taip, kad būtų išsaugotas geras teisėjo vardas ir nepakenkta teismo autoritetui.

Vilniaus miesto apylinkės teismo vyriausioji specialistė N. K. 2017-01-26 tarnybiniame pranešime nurodo, kad ji nuolat susiduria su daugelio posėdžių sekretorių nenoru, o kai kuriais atvejais ir atsisakymu, dirbti su teisėja S. B. Pasak sekretorių, teisėja jas žemina, įžeidinėja, reikalauja atlikti tam tikrus veiksmus, kurie įstatymu yra priskirti pačiai teisėjai. Kai kurie teisėjų padėjėjai taip pat skundžiasi, kad teisėja S. B. reikalauja atlikti jų kompetencijai nepriklausančius veiksmus, elgiasi nekorektiškai.

Vilniaus miesto apylinkės teismo posėdžių sekretorė J. G. 2017-01-09 pateikė teismo pirmininkei prašymą perkelti ją dirbti su kitu Civilinių bylų skyriaus teisėju. Aiškinantis tokio prašymo priežastis, raštinės vedėjos V. D. 2017-01-17 tarnybiniame pranešime nurodoma, kad teisėja S. B. neatsakydavo sekretorei į užduotus klausimus, liepdavo konsultuotis pas kitas sekretores, net tokiais atvejais, kai tai nebuvo sekretorės kompetencija, liepdavo atlikti darbus, kurie nėra priskirti teismo posėdžių sekretoriaus funkcijoms (gavus naujus ieškinius, pažiūrėti šalių reikalavimus, ar yra prašymas dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo ir t. t.). Taip pat pažymima, kad teismo posėdžių sekretorė kreipėsi pagalvos į raštinės vedėją, nes teisėja pasakė, kad sekretorė pati turi pasakyti teisėjai, ką daryti byloje. Sekretorė teigė, kad trūko komandinio darbo, buvo juntama nuolatinė emocinė įtampa, būdavo dienų, kai teisėja iš viso nekalbėdavo.

Vilniaus miesto apylinkės teismo teisėjo padėjėjos A. P. 2017-01-17 tarnybiniame pranešime nurodoma, kad ji po dviejų dienų darbo atsisakė dirbti su teisėja S. B., kadangi per visą darbo teisme laiką (nuo 2006 m.) nebuvo susidūrusi su tokiu nekorektišku, nepagarbiu, neadekvačiu elgesiu. Teisėja, kalbėdama su padėjėja, išdidžiai, ne kartą pabrėždama, kad ji teisėja, padėjėją žemino, menkino, išvadino tokiais žodžiais kaip „žalia“, „dub dubom“ ir pan., kalbėjo šiurkščiai, pakeltu tonu, moralizavo, išsakė iš anksto suformuotą, nepagrįstą nuomonę apie būsimo darbo kokybę, kalbėjo monologu, neleisdama įsiterpti.

Teisėjo padėjėja K. V. 2016-11-28 pasiaiškiniame dėl teisėjos S. B. pateikto tarnybinio pranešimo apie atsisakymą dirbti su šia padėjėja dėl jos nekompetencijos ir netinkamos kvalifikacijos, nurodė, kad su teisėja dirbo tik savaitę (tai trumpas laikas ištraukti į darbus su nauja teisėja); teisėja jau pirmą darbo dieną, pasidomėjusi, kokia padėjėjos darbo patirtis, pareiškė, kad „tai yra tas pats kas nieko“ (nors padėjėja teisme dirba nuo 2007 metų). Teisėja nurodė, kad padėjėja turi spręsti visus su bylų nagrinėjimu susijusius klausimus, parodyti, kur reikia pasirašyti, uždėti rezoliuciją bei paaiškinti, ką toliau daryti su byla. Teisėja padėjėjai akcentavo, kad svarbiausia rašyti teismo įsakymus, leidimus, priimti bylas, rašyti tuos projektus dėl bylų, kuriomis domisi šalys, o visa kita gali palaukti, tačiau pažymėjo, kad už procesinių terminų praleidimą bus atsakinga padėjėja; teisėja pareiškė, kad konsultacijų padėjėjai neteiks.

Teisėjo padėjėja J. G. 2016-08-29 paaiškiniame nurodo, kad 2016-08-22 jai buvo paskirtas pavadavimas pas teisėją S. B.; nuėjus pas teisėją, ši pirmiausiai paklausė, kiek laiko padėjėja dirba teisme. Nurodžiusi, kad dirba 2–3 mėnesius, sulaukė teisėjos atsakymo, kad jos pagalba nereikalinga, kadangi, teisėjos nuomone, padėjėja nieko nemoka, o teisėja neturi laiko aiškinti, ką ir

kaip reikia daryti, pasakė nesuprantanti, kas ir kodėl tokią padėjėją apskritai jai paskyrė. Padėjėjai dar kartą pasiteiravus, kokia pagalba jai yra reikalinga, teisėja S. B. nurodė, kad vien tokių klausimų kėlimas parodo padėjėjos negebėjimą ir nemokėjimą dirbti.

Teisėjų etikos ir drausmės komisijos vertinimu, aptarti duomenys, užfiksuoti Vilniaus miesto apylinkės teismo darbuotojų tarnybiniuose pranešimuose ir paaiškinimuose, leidžia daryti išvadą, kad teisėja S. B. su teismo personalu (posėdžių sekretorėmis, teisėjų padėjėjomis) kalbėjo nemandagiai, nepagarbiai, įžeidinėjo, vadindama „žaliais“, „dub dubam“. Komisija daro išvadą, kad teisėja S. B. darbinėje veikloje nesielgė korektiškai, mandagiai ir garbingai, priešingai, menkino kitus asmenis, jų darbą ir gebėjimus, kai kuriais atvejais, nepradėjusi su tais asmenimis dirbti.

Prie Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininko teikimo pridėtame 2013-12-31 teismo posėdžių sekretorės A. J. tarnybiniame pranešime pateikta informacija apie tai, kad darbas su teisėja S. B. buvo labai sunkus emociškai, nes nuolat tvyrojo įtampa, labai dažnai teisėja tiesiog nekalbėdavo arba reikšdavo nepagrįstas pretenzijas, užduodavo neįvykdomas ir netikslingas užduotis, pati negalėdama paaiškinti prašymo tikslo, su darbuotojais teisėja bendravo šaltai, arogantiškai, pripažindama tik savo nuomonę, dažnai pabrėždama, kad nei sekretorės, nei padėjėjos jai nereikia, liepdavo „prikąsti liežuvį“, „pasukti propelerį“. Teismo pirmininkės teikime taip pat nurodyta informacija, kad 2013 metais viena teisėjo padėjėja paprašė ją paskirti dirbti su kitu teisėju, nes, kaip ji pati nurodė, su teisėja S. B. negali kartu produktyviai dirbti, kardinaliai skiriasi jų požiūriai į darbą, į darbo organizavimą, negali rasti bendros nuomonės diskutuojant teisiniais klausimais.

Teisėjų etikos ir drausmės komisija atskirai nevertina 2013 m. tarnybiniuose pranešimuose pateiktos informacijos, kadangi aprašyti įvykiai buvo seniau nei prieš trejus metus (Teismų įstatymo 84 str. 2 d.), tačiau pažymi, kad ši informacija parodo, jog teisėjos S. B. nemandagus, nepagarbus, konfliktiškas elgesys su teismo personalu 2016 m. pabaigoje ir 2017 m. pradžioje nebuvo vienkartinis, atsitiktinis incidentas. Teisėja S. B. ir anksčiau konfliktavo su kitais teismo darbuotojais, dėl nemandagaus, nepagarbaus teisėjos elgesio buvo pakeisti keturi teisėjų padėjėjai ir šešios teismo posėdžių sekretorės. Aptarta informacija rodo teisėjos nepagarbaus bendravimo ir nemandagaus elgesio sistemiskumą ir nevienkartinį pobūdį. Nors teisėja S. B. paaiškinime Komisijai teigia, kad su teikimu yra pateikta nepatikima, apkalbomis grįsta informacija, nes yra daug ją palaikančių darbuotojų, kurie mielai sutinka su ja dirbti, tai patvirtinančių objektyvių duomenų neprieda. Komisija neturi pagrindo abejoti prie Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininkės teikimo pridėtų dokumentų objektyvumu.

Teisėjų etikos ir drausmės komisija, ištyrusi turimą medžiagą, vertina, kad yra pakankamai duomenų, jog teisėja S. B. darbinėje aplinkoje bendraudama su teismo personalu bei proceso dalyviais, nesilaikė teisėjų etikos reikalavimų: buvo nekorektiška, nemandagi, negerbė kito asmens, jį įžeidinėjo, menkino kito asmens darbą. Tai reiškia, kad yra požymių, jog teisėja pažeidė Teisėjų etikos kodekso 6 str. 1 p., 13 str. 1, 3–5 p. įtvirtintus pagarbos žmogui ir padorumo reikalavimus; tokiu savo elgesiu teisėja S. B. taip pat pažeidė Teisėjų etikos kodekso 14 str. 1 ir 2 p. numatytą pareigą profesinėje veikloje ir privačiame gyvenime savo elgesiu, kalba rodyti pavyzdį, laikytis visuotinai pripažintų moralės normų ir etikos reikalavimų, nežeminti teisėjo vardo, saugoti savo profesijos garbę ir prestižą.

Dėl procesinių pažeidimų ir aplaidaus bylų nagrinėjimo

Vadovaudamasis Teisėjų etikos kodekse įtvirtintu pareigingumo principu, teisėjas privalo nepažeisti įstatymų ir kitų teisės aktų, savo pareigas atlikti nepriekaištingai, laiku ir profesionaliai; gilintis į nagrinėjamų bylų esmę, vengti skubotumo ir paviršutiniškumo, tačiau nevilkinti teismo proceso (15 straipsnio 1, 3, 4 punktai).

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2014 m. kovo 10 d. sprendime Nr. KT9-S6/2014 išaiškino, kad teisėjui gali būti taikomos drausminės atsakomybės priemonės, jeigu teisėjas nuolat daro šurkščias, akivaizdžias teisės aiškinimo ir (arba) taikymo klaidas ir (arba) tokio pat pobūdžio proceso įstatymų pažeidimus. Tai gali reikšti, kad teisėjas, vykdydamas teisingumą, netinkamai atlieka savo pareigas (be kita ko, bylas nagrinėja aplaidžiai, nesigilina į bylos medžiagą) ir (arba) neatitinka jam keliamų profesinės kvalifikacijos reikalavimų.

Atsižvelgdama į išdėstytas konstitucinės jurisprudencijos nuostatas, Komisija pažymi, kad galimybė teisėjui taisyti drausminę atsakomybę už aplaidų savo pareigų atlikimą, būtent už proceso teisės normų pažeidimą, jeigu šie pažeidimai yra akivaizdūs, negali būti aiškinama taip, jog būtų pažeidžiamas Lietuvos Respublikos Konstitucijos 109 straipsnis ir jame įtvirtintas teisėjo nepriklausomumo principas. Teisėjų pareigų vykdymas iš esmės yra susijęs su teisės aiškinimu ir taikymu, kuriuos atliekant yra galimos ir klaidos. Tai yra susiję su teisėjo profesijos esminiu aspektu – sprendimų priėmimu. Teisėjas, kuriam grėstų drausminė atsakomybė už klaidos padarymą priimant sprendimą, ypač dėl vertinamojo pobūdžio atsakomybės sąlygų taikymo (aiškiai aplaidus konkrečios teisėjo pareigos atlikimas), negalėtų būti nepriklausomas. Todėl darytina išvada, kad už pareiginių nusižengimą – aiškiai aplaidaus konkrečios teisėjo pareigos atlikimą arba jos neatlikimą be pateisinančios priežasties, drausminė atsakomybė gali būti taikoma paprastai tokiais atvejais, kai pareiginis nusižengimas yra susijęs su proceso teisės normų taikymu ir aiškinimu, kuris nėra susijęs su teismo sprendimo priėmimu (išskyrus tyčios atvejus).

Galimybė teisėjui taisyti drausminę atsakomybę už teisės aiškinimo ir (arba) taikymo klaidas bei proceso įstatymų pažeidimus yra tada, kai, įvertinus visas turinčias reikšmės aplinkybes, vykdant teismų administravimą nustatoma, jog yra daromos šiurkščios, akivaizdžios teisės aiškinimo ir (arba) taikymo klaidos, šiurkštūs, akivaizdūs proceso įstatymų pažeidimai. Aiškiai aplaidžiu konkrečios teisėjo pareigos atlikimu gali būti laikomas toks atvejis, kai pažeidimas yra akivaizdus, t. y., kai be gilesnės analizės galima teisingai pritaikyti teisės normą. Aplaidus teisėjo pareigos vykdymas yra susijęs su pažeidimo pasekmėmis. Teisėjo veiksmų pripažinimui drausminiu deliktu, nepakanka nustatyti tik akivaizdžios klaidos padarymą, bet šis pažeidimas turėtų sukelti tam tikras pasekmes – pažeisti bylos dalyvių teises ar teisėtus interesus ar sukelti kitokios žalos padarymą.

CPK 137 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad teismo nutartis dėl ieškinio priėmimo turi būti priimta ne vėliau kaip per dešimt dienų nuo atitinkamo ieškinio registravimo teisme dienos. Pagal 228 straipsnio 2 dalį klausimą dėl parengiamojo teismo posėdžio paskyrimo teismas turi išspręsti ne vėliau kaip per keturiolika dienų nuo atsakovo ir trečiųjų asmenų atsiliepimų gavimo arba termino atsiliepimams pateikti pasibaigimo dienos. Parengiamasis posėdis turi įvykti ne vėliau kaip per trisdešimt dienų nuo nutarties skirti parengiamąjį posėdį priėmimo dienos. Pagal CPK 229 straipsnį bylai nagrinėti teisme pasirengiama per vieną parengiamąjį teismo posėdį, tačiau išimtiniais atvejais arba matydamas, kad byloje gali būti sudaryta taikos sutartis, teismas turi teisę posėdyje paskirti antrojo parengiamojo posėdžio, kuris turi įvykti ne vėliau kaip per trisdešimt dienų, datą. Parengiamųjų teismo posėdžių negali būti daugiau kaip du.

Teisėjų etikos ir drausmės komisija, remdamasi Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininkės pateiktame patikrinimo akte užfiksuota informacija, daro išvadą, kad teisėja S. B. dažnai praleidžia įstatymo nustatytus terminus procesiniams veiksams atlikti (ypač dažnai – išspręsti procesinių dokumentų priėmimo klausimus, pvz., byloje Nr. 2-8375-833/2017 ieškinys gautas 2017-01-19, priimtas – 2017-02-07; byloje Nr. e2FB-5465-833/2017 pareiškimas gautas 2016-12-27, terminas trūkumams pašalinti nustatytas 2017-01-12; byloje Nr. 2VP-5745-833/2017 pareiškimas gautas 2017-01-02, laikinųjų apsaugos priemonių klausimas išspręstas 2017-01-19 nutartimi; byloje Nr. e213409-833/2017 ieškinys gautas 2017-02-20, priimtas – 2017-03-06; byloje Nr. e2-883-833/2017 2016-08-22 gautas priešieškiniis su prašymu taikyti laikinąsias apsaugos priemones, priimtas ir laikinųjų apsaugos priemonių klausimas išspręstas 2016-09-14 ir kt.), vėluoja paskirti byloje parengiamuosius teismo posėdžius, skiria daugiau parengiamųjų posėdžių, nei nustatyta įstatyme, t. y. akivaizdžiai nesilaiko CPK 228 straipsnio 2 dalies, 229 straipsnio nuostatų (pvz., byloje Nr. e2-1704-833/2017 2016-11-18 nutartimi parengiamasis posėdis paskirtas 2017-01-23; byloje Nr. e2-1646-833/2017 2016-11-17 nutartimi parengiamasis posėdis paskirtas 2017-01-16; byloje Nr. e2-4998-833/2017 2017-01-31 nutartimi parengiamasis posėdis paskirtas 2017-03-31; byloje Nr. e2-1797-833/2017 2016-11-17 nutartimi parengiamasis posėdis paskirtas 2017-01-04, be to, šioje byloje paskirti dar du parengiamieji posėdžiai; byloje Nr. 2-897-833/2017 paskirti daugiau nei du parengiamieji posėdžiai; byloje Nr. e2-1190-833/2017 nėra nei rezoliucijos, nei nutarties apie parengiamojo posėdžio paskyrimą, tačiau įvyko net trys parengiamieji posėdžiai ir kt.). Iš Teismo pirmininkės pateiktų duomenų matyti, kad šie pažeidimai nėra vienkartiniai ar pasitaikantys

epizodiškai – situacija, kai teisėjos S. B. veikloje nustatoma akivaizdžių proceso įstatymo pažeidimų nėra pasikeitusi nuo 2016 m. rugsėjo mėnesio, kai buvo atliekamas pirmasis teisėjos S. B. nagrinėjamų bylų patikrinimas.

Iš patikrinimo akto duomenų bei Teismo pirmininkės teikime išdėstytų paaiškinimų matyti, kad tiek parengiamieji, tiek teismo posėdžiai bylose skiriami ypač dideliais laiko tarpais (pvz., byloje Nr. e2-1646-833/2017 2016-11-17 nutartimi parengiamasis posėdis paskirtas 2017-01-16; byloje Nr. 2-813-833/2017 2016-11-16 numatytas posėdis neįvyko dėl teisėjos lankymosi gydymo įstaigoje, kitas posėdis numatytas tik 2017-01-16; byloje Nr. e2-1241-833/2017 2016-09-28 parengiamasis posėdis atidėtas 2016-12-14, gavus patikslintą ieškinį, kitas parengiamasis posėdis paskirtas 2017-02-13, byla paskirta nagrinėti iš esmės 2017-04-05 ir kt.). teismo pirmininkės aiškinimu, teisėjos S. B. žodinio proceso tvarka nagrinėjamų bylų tvarkaraštis nėra labiau įtemptas nei bet kurio kito Vilniaus miesto apylinkės teismo teisėjo. Nacionalinės teismų administracijos pateikta pažyma apie teisėjos S. B. darbą taip pat patvirtina, kad vidutinė teisėjos bylos nagrinėjimo trukmė ir 2016, ir 2017 m. ilgesnė nei kitų to paties apylinkės teismo teisėjų (2016 m. teisėjos – 123, teisme – 88; 2017 m. teisėjos 164, teisme – 88).

Patikrinimo akte pastebėta, kad kai kuriais atvejais teisėja nesprendžia procesinių dokumentų priėmimo klausimų, t. y. bylose nėra priimta nei rezoliucijos, nei nutarties (pvz., bylose Nr. 2-14465-833/2017, Nr. 2-897-833/2017, Nr. 2VP-8291-833/2017 nėra duomenų apie atsiliepiamo priėmimą; byloje Nr. e2-1253-833/2017 neišspręstas ieškinio priėmimo klausimas po trūkumų pašalinimo ir kt.). Kai kuriais atvejais bylose nėra procesinių sprendimų dėl posėdžių paskyrimo, nors į juos byloje dalyvaujantys asmenys yra pakviečiami šaukimais (pvz., bylose Nr. e2-913-833/2017, Nr. e2-1097-833/2017). Elektroninėse bylose ypač dažnai nesutampa procesinio dokumento data, su data, kurią teisėja tą dokumentą pasirašo elektroniniu parašu (pvz., bylose Nr. e2-289-833/2017, e2-1704-833/2017, e2-491-833/2017). Nustatyta, kad byloje Nr. 2-651-833/2017 įvestas įvykis, kad 2017-03-07 buvo atidėtas procesinio sprendimo priėmimas ir paskelbimas 2017-03-17, tą dieną pažymėta, kad ieškinys patenkintas iš dalies, tačiau sprendimas iki 2017-03-19 neįkeltas.

Teisėjų etikos ir drausmės komisija iš klausė prie teikimo pridėtų teismo posėdžių garso įrašus ir sutinka su Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininkės teikime padaryta išvada, kad teisėja kai kuriais atvejais vadovauja procesui nesilaikydama civilinio proceso nuostatų (pvz., 2017-03-20 posėdyje civilinėje byloje Nr. e2YT-7216-833/2017 išsako bendro pobūdžio pasvarstymus, jog „nieko neįmanoma suprasti“, neleidžia advokatui kalbėti, pasisako dėl pareiškimo trūkumų, tačiau jų konkrečiai neįvardija „kažkaip reikia tikslinti, pasiskaitykit iš tikrųjų...“, atideda teismo posėdį, kad priimtų nutartį dėl pareiškimo trūkumų šalinimo, nors šis procesinis veiksmas turėjo būti atliekamas priėmimo stadijoje), juntama, kad teisėja nepakankamai pasirengusi teismo posėdžiams, ne visais atvejais pakankamai gerai žino bylos esmę ir joje esančius dokumentus (pvz., iš įrašo girdėti, kad teisėja nesusipažinusi su byla Nr. 2-651-833/2017, teisėja nepasirengusi posėdžiui civilinėje byloje Nr. e2-883-833/2017, klausia šalių „ar mes nagrinėsime bylą iš esmės?“, ir tik po replikos, kad praėjusiame teismo posėdyje buvo pereita prie bylos nagrinėjimo iš esmės, pradedamas nagrinėjimas) dėl nepakankamo teisėjos pasirengimo posėdžiams užsitęsia bylų nagrinėjimas, skiriama daugiau parengiamųjų posėdžių nei nustatyta CPK 229 straipsnyje.

Iš įrašų taip pat girdėti, kad teisėja nepakankamai aiškiai motyvuoja priimamus procesinius sprendimus, priimtą procesinį sprendimą staiga pakeičia (pvz., civilinėje byloje Nr. e2-907-833/2017 išaiškino pareigą advokatui kreiptis į teismą raštu su prašymu, tačiau atsakovo atstovei paprieštaravus, jog prašomi išreikalauti įrodymai nėra susiję su bylos dalyku, pakeitė nuomonę ir sutiko, jog nepriims jokių papildomų įrodymų; civilinėje byloje Nr. e2-1241-833/2017 2016-12-14 atsakovo atstovui teisėja išaiškino, kad su prašymu išreikalauti įrodymus reikia kreiptis į teismą žodžiu, kadangi vyksta žodinis procesas, be to, išaiškino šalies atstovui, kad netikslinga nustatyti terminą įrodymams pateikti, pasisakydama: „ar reikia advokatui nustatyti terminą, nes advokatai ir taip juos žino bei visada pateikia“; vėliau nurodė juos pateikti iki kito parengiamojo posėdžio pradžios; civilinėje byloje Nr. e2YT-7216-833/2017 pasisako dėl pareiškimo trūkumų, tačiau jų konkrečiai neįvardija „kažkaip reikia tikslinti, pasiskaitykit iš tikrųjų...“). Teisėja S. B. taip pat nevengia proceso dalyvių moralizavimo (pvz., civilinėje byloje Nr. 2-438-833/2017 šalies

atstovui moralizavimo: „teismas kontroliuoja, skolą skolininkas dengia, todėl ginčo nėra, o jei ieškovui patinka bylinėtis, tai tegul“; civilinėje byloje Nr. e2-883-833/2017 po liudytojų apklausos replikuoja, kad „buvo daug kalbama, bet iš esmės nieko naudingo ginčui išspręsti“, „teismas neišgirdo to, kas reikalinga jam“).

Teisėjų etikos ir drausmės komisija, atsižvelgusi į tai, kas išdėstyta, daro išvadą, kad pakanka duomenų konstatuoti, jog teisėja S. B. nagrinėdama bylas nuolat daro šiurkščių ir akivaizdžių procesinių pažeidimų, dėl kurių yra užtesiamas bylų nagrinėjimas, pažeidžiamas proceso operatyvumo ir koncentracijos principas. Tokiais veiksmais teisėja pažeidė Teisėjų etikos kodekse įtvirtinto pareiškimo principo reikalavimus ir savo elgesiu pažemino teisėjo vardą. Komisijos vertinimu, nustačius požymių, jog teisėja S. B. savo elgesiu pažeidė Teisėjų etikos kodekse įtvirtintus pagarbos žmogui, padarumo ir pareiškimo principus bei savo elgesiu pažemino teisėjo vardą, yra pagrindas teisėjai iškelti drausmės bylą.

Teisėjų etikos ir drausmės komisija, vadovaudamasi Teismų įstatymo 83 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktu, 84 straipsniu, Teisėjų etikos ir drausmės komisijos nuostatų 35.1 punktu,

nusprendžia:

iškelti drausmės bylą Vilniaus miesto apylinkės teismo teisėjai S. B. ir perduoti ją nagrinėti Teisėjų garbės teismui.

Sprendimas neskundžiamas.

Komisijos nariai:

Aurelijus Gutauskas

Gintautas Būga

Tomas Janeliūnas

Antanas Šenavičius